

Mikovinyi Sámuel térképe

1695-ben Pesten 26 utca és 2 tér,
Budán 67 utca és 12 tér volt található.

A nyitott árkok minden csapadékot, szennyvizet, emberi és állati hulladékot a Dunába vezettek.

	Lakosság száma		
	Pest	Buda és Óbuda	Összesen
1720-ban	2 600	9 600	12 200
1780-ban	13 550	21 635	34 895
1831-ben	64 137	38 974	103 111
1869-ben	200 476	70 000	270 476

A legrégebbi pesti csatorna a Városháza szennyvizét vezette 1710-ben a Dunába, a mai Párizsi utca, Pesti Barnabás utca, Március 15-e tér útvonalai alatt.

Mária Terézia királynő 1740 és 1780 közötti 40 éves uralkodása idején számos köztisztasági rendeletet hozott a szennyvizek elvezetése, az utcák tisztasága érdekében.

Fia, **II. József királysága** alatt /1780–1790/ már több föld alatti csatorna épült.

Mivel a nemkívánatos csecsemőket gyakran a csatornába dobták, a király elrendelte, hogy a ráccsal fedjék be a csatornanyílásokat.

A XIX. század közepéig – szakszerű tervezés hiányában – különböző méretűre, szelvényűre és alakúra építették a csatornákat.

A szennyezett víz útja az ókortól napjainkig

©

www.vizinform.hu
www.facebook.com/vizinform.hu
www.instagram.com/vizinform.hu

Pesten a lakosság ásott kutak vízzel és árusok által házhoz szállított Duna-vízzel gondoskodott a szükséges vízről. Ez a vízmennyiség kevés volt ahhoz, hogy a szemetes és darabos szennyvizet a meglévő korszerűtlen eliszaposodott csatornák elvezessék. Az utcákon ezért gyakran kiömlött a szennyvíz vagy csak nagy bűzt árasztott. Magas vízállásnál, árvizeknél a Duna vize visszafolyt és elöntötte a pincéket.

A víz magasságát jelző tábla a Nemzeti Múzeumnál

Budát, Pestet és Óbudát gyakran fenyegette az árvíz. **A legveszedelmesebbnek az 1838-as tavaszi jeges árvíz bizonyult.** Pesten a házak háromnegyede, 2281 ház összedőlt, ötvenezer ember vált hajléktalanná. Több mint százan életüket veszítették. Az utcákon hömpölygő két méter magas vízben csak csónakkal tudtak közlekedni. Óbudán csupán minden nyolcadik ház maradt ép. Buda magasabban épült házaiban kisebb károk keletkeztek.

A károk nagyságához döntően hozzájárult a megfelelő csatornázottság hiánya.

Az árvíz levonulása után József nádor irányításával tervszerű városépítés kezdődött. Még ebben az évben „Építészügyi Szabályzatot” adtak ki, melyben **előírták, hogy minden lakásnak külön legyen szellőzőnyílással ellátott árnyékszéke; pöcegödör csak ott létesülhet, ahol nincs csatorna; továbbá, hogy az ereszcsonnak vizét a járda alá vezessék.**

1847-ben kiadták Pest város első csatornázási szabályrendeletét, amely alapja lett a mai szabályozásnak.

A rendelet többek között tartalmazta:

- a csatornák felosztását, megnevezését;
- a birtokjogot,
- a hatóság feladatait, kötelességeit;
- az építés előírásait, költségeinek viselőit;
- a karbantartási és tisztítási feladatokat.

A szabályrendelet egyértelműen meghatározta, hogy a szennyvíz - és csapadékelvezetésért a használóknak fizetniük kell.

Budán és Óbudán a csatornázás a hegyek vízlevezető árkainak beoltásával alakult ki. A legtöbb szenny- és csapadékvizet az Ördög-árok vezette le a Dunába. Később ez a befedett árok lett Buda első főgyűjtő csatornája.